N°. 3523. 1858.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

ZATURDAG 4 DECEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 3 December.

Elke dag brengt tegenwoordig oorlogsgeruchten aan, die van de eene zijde verworpen, van de andere zijde weer opgevat worden. Wij hebben 't onlangs verklaard, hoe de bewogen toestand, waarin de volken verkeeren, alles onzeker maakt, en tot oorlog en revolutie aanleiding kan geven ten gevolge van de minste kleinigheid. Weinigen zijn degenen, die zich van dezen toestand rekenschap weten te geven; en toch worden de volken door een onbestemde vrees aangegrepen, die hen waarschuwt voor de dingen, die komen kunnen. Anders ware 't onmogelijk dat zoo veel waarde werd gehecht aan 't geschrijf van sommige Fransche dagbladen.

Wat immers is het, dat thans velen verontrust? Eene verkoeling tusschen Frankrijk en Oostenrijk, eenige meerdere onheuschheid tusschen Oostenrijk en Sardinië, en eene verhoogde onrust onder de Italianen in het Milaneesche. Dat alles heeft weinig te beduiden, als de Fransche Keizer niet *à tout prix* een oorlog wil, om aan de kwade hartstogten in Frankrijk een uitweg te banen.

De diplomatieke betrekkingen tusschen de hoven van Parijs en Weenen zijn verflaauwd sinds het Parijzer traktaat. Er bestaan daarvan twee oorzaken. 1°. De Fransche diplomatie heeft gewild, dat de Donauvorstendommen tot een zelfstandig en onafhankelijk rijk zouden worden vereenigd, een plan dat te Weenen zeer mishaagt, en daar met alle kracht geweerd worden moet. Wij gelooven met allen regt. Altans is 't ons altijd toegeschenen, dat Frankrijk in de Donau-vorstendommen een niet te verwezenlijken droombeeld nastreeft. Het valt toch te betwijfelen of de Donau-vorstendommen tot één rijk zijn zamen te smelten, als men weet hoe de bevolkingen tegen elkander vijandig zijn. Maar dat daargelaten, mogt ook al eene vereeniging mogelijk zijn, zij zou zich niet kunnen handhaven dan onder de openbare of geheime suzereiniteit van Rusland. Bij de bestaande verdeeldheden, bij de ongeoefendheid der bevolkingen om zich-zelven te regeeren, bij den invoer bij een dergelijk Oostelijk volk van het parlementair goevernement, bij de traditiën, die Rusland in de vorstendommen hebben doen aannemen als den beschermer der Grieken, zou 't niet anders kunnen of de Donau-vorstendommen moesten vervallen onder en afhankelijk worden van den Russischen invloed. Kon Oostenrijk daartoe medewerken? Het was immers juist om dat te weeren, dat Oostenrijk tijdens den Oosterschen oorlog in de bondgenootschap der Franschen en Engelschen was getreden. En nu zou men bij 't sluiten van den vrede aan Oostenrijk datgene opdringen, wat men in den oorlog had bestreden! Maar, gesteld, dat de Donau-vorstendommen tot een zelfstandig volk konden worden opgevoerd. Dan zou zulks aan Oostenrijk evenzeer onwelkom zijn geweest. Immers in den vervallen staat, waarin thans het Turksche keizerrijk met zijne vorstendommen verkeert, heeft Oostenrijk het voorregt, dat zijne Oostelijke grens veilig is. Het hecht er aan om die grens veilig te houden. Het heeft toch in het Noorden den kolos van Rusland, in het Zuiden de Italiaansche revolutie met de Franschen, en in het Westen de Duitsche demokraten te vreezen. Het moet er dus op staan om ten minste de Oostelijke grens onbewaakt te kunnen laten. Maar is dat mogelijk, als de Donau-vorstendommen worden, wat de Franschen daarvan maken willen?

Het is ons een probleem, wat de Franschen in hun drijven eigenlijk voor hebben. Worden zij geleid door utopiën en verbeelden zij zich, dat de Vorstendommen kunnen worden vereenigd tot een volk, dat zich ontwikkelt aan en sterk maakt tegen Rusland? Wij kunnen 't onbezwaarlijk aannemen. Maar willen zij dan die Vorstendommen in de armen der Russen werpen? Waartoe diende de oorlog in de Krim? Wij zullen 't niet wagen daarop antwoord te geven. Maar zoo 't onzeker is welke drijfveer thans Frankrijk handelen doet, het is daarentegen zeer zeker waarom Oostenrijk zich tegen Frankrijks aktie in het Oosten verzetten moet.

Eene andere reden van Frankrijks wrevel is te vinden in de riviervaart op den Donau, die vrij verklaard is, maar door Oostenrijk niet toegelaten wordt. Te Weenen zou men de voordeelen van de vrije vaart alleen voor de Duitsche oeverstaten willen bewaren. Daarbij kan nog dit komen; dat men den invloed der vrije Westersche volken op de Oostenrijksche bevolkingen langs den Donau vreezen zal, een invloed, dien men maar al te zeer in Hongarije te vreezen heeft. Maar deze quæstie behoort tot de diplomatie, en zoo lang zij dáár niet is afgehandeld, is daarin geen reden tot oorlog.

Wat Sardinië betreft, dat is wat anders. Het moet verlangen, dat er oorlog komt, ten einde op nieuw te beproeven om zich meester te maken van Italië. Het is openbaar; dat het daarnaar streeft. Zijne binnenlandsche politiek heeft, als zijne buitenlandsche, geen ander doel. Het steunt op de revolutie en bevordert die. De mannen der revolutie zijn zijne vrienden, en het goevernement is opgevuld, in hooge en lage betrekkingen, met revolutionnaire uitgewekenen. Het grijpt, met één woord, alles aan wat de revolutionnaire hartstogten in Italië vleijen kan. In het buitenland heeft het tot intieme vrienden en magtige beschermers aangewonnen de vijanden der Oostenrijkers, de Russen, maar daarom is de vriendschap met Engeland bekoeld. Hoe zij met den Franschen Keizer staan is moeijelijk te zeggen. Er is vriendschap, groote vriendschap zelfs. Maar deze vriendschap is bij de Franschen slechts middel, en daarom slechts in zoo verre gemeend, als 't noodig is om de Oostenrijkers te bedreigen. Niet ligtelijk toch zullen wij gelooven, dat de Franschen plan hebben, om den koning van Sardinië te Milaan te gaan kroonen, al mogt ook aan een Murat de troon van Napels beloofd worden. Niets van dat alles zou kunnen geschieden zonder een Europeeschen oorlog, waarvan noch het einde zou zijn te overzien, noch de wisselvallige kansen kunnen worden berekend. Wij vertrouwen dat Keizer Napoleon ter liefde van den heer de Cavour en zijne handlangers den vrede van Europa, en het beginsel, waarop hij zijn keizerrijk gevestigd heeft, niet zal opofferen. Te minder nog, omdat de bondgenoot van Rusland zich thans onttrekt aan alle direkte inmenging in den gang der zaken in Europa. Te St.-Petersburg heeft men dingen op touw staan, die tijd behoeven, en die later honderdvoudig zullen terug geven, wat men thans gerustelijk verwaarloost. Inmiddels is het zeker, dat er op dit oogenblik tusschen de kabinetten van Londen, Parijs, Berlijn en Weenen intrigues plaats hebben, waarvan men evenmin het doel als de kansen van slagen kent. Daarmeê nu vleit men zich te Turijn, daarvan wacht men gewenschte rezultaten; daarop rekent men; en inmiddels gaat men voort met zich te wapenen, al moest men in 't voorjaar ten oorlog gaan.

En het zijn met der daad intrigues tusschen de groote mogendheden, gesterkt door den wrevel van Frankrijk tegen Oostenrijk, die Sardinië ten oorlog voorbereiden en de gemoederen in Italië in beweging brengen.

Dat in de onrust der gemoederen in Italië, Sardinië de hand heeft is ongetwijfeld; maar Mazzini zit niet stil, en werkt zeker niet voor den heer de Cavour. De Italianen zijn ligtelijk in beweging te brengen, eendeels uit haat tegen de Duitschers, anderdeels uit ligzinnige opgewondenheid.

Maar hunne beroeringen hebben minder te beduiden als Engeland en vooral als Frankrijk daaraan vijandig zijn. Het is thans zeker, dat Engeland daaraan vreemd is, altans het Engelsche goevernement; hetwelk de Oostenrijkers tegen de Franschen in bescherming neemt en volstrekt niet geneigd kan zijn om aan Keizer Napoleon eenigen meerderen invloed in de Middellandsche Zee te bezorgen.

Er blijft dan Keizer Napoleon over, die altijd een avontuurlijk personaadje geweest is, maar in den laatsten tijd getoond heeft, dat hij bij tijds weet terug te komen van een verkeerden stap. Sinds de geboorte van zijn zoon, is zijn politiek behoedzamer geworden, en is zijn oor meer open voor den raad der voorzigtigheid.

Daarom gelooven wij, dat hij zich meer dan eens bedenken zal eer hij de lont aan het kruid brengt. En wanneer dan ook al een groot deel van de Fransche pers, van die pers zelfs, die uit goede bronnen put, oorlogzuchtig is, dan betrouwen wij, dat zulks meer geschiedt uit zucht om in de verte te dreigen, dan om tot uitvoering van de bedreiging te komen.

Maar toch mogen wij 't niet verheelen, dat ook daarin gevaar is. Dat dreigen in de verte, bij den onzekeren toestand, waarin Europa verkeert, heeft iets van een spelen met vuur in een kruidtoren. De mijn van de Europeesche wereld is vrij sterk geladen. Wie heeft dat beter dan de Fransche Keizer ondervonden? Hij is het steunpunt niet alleen van den vrede, dien slechts hij verbreken kan; maar tevens van de openbare orde, die met hem staat of valt. Hij is meer dan elk ander gekroond hoofd bedreigd; hij heeft dan ook meer dan elk ander voorzigtig te zijn.

Toen wij voor de eerste maal in ons blad de zaak van Mortara, of liever al het rumoer, dat die veroorzaakte, bespraken, wezen wij er op dat de Joden, die het voor hun Bologneeschen geloofsgenoot zoo krachtig opnamen, welligt zonder het te willen of te weten, zich tot werktuigen lieten gebruiken van lieden, die achter de schermen bleven en het medelijden met den ouden Mortara wilden aanwenden, om een geheel ander doeleinde te bereiken dan de teruggave van het kind namelijk, waarom oogenschijnlijk de beweging was opgezet. Inderdaad, zoo het den toongevers in die beweging ernst is met hun beweering, dat zij alleen het woord verheffen, alleen de gemoederen tot verontwaardiging trachten te stemmen uit afschuw over de verongelijking welke, volgens hen, de oude Mortara heeft ondergaan; zij hebben sinds jaren een veel schooner aanleiding om zich het lot van ouders, welke door het staatsbestuur van hun kinderen worden beroofd, met warmte aan te trekken. Het geldt hier niet één Israëlitiesch vader, maar duizende. Het geldt hier niet een jong kind, in het geheim en door onvoorzigtigheid van de Joodsche ouders gedoopt en later weggevoerd, maar de kinderen van een gansche landstreek, in prille jeugd opgeëischt en met geweld gedoopt tegen den wil der ouders en dikwijls tegen hun eigen wil. Eindelijk geldt het hier niet den regent van een kleinen zwakken Staat, tegen wien het, voor het minst, onedelmoedig is de grootere mogendheden in het harnas te jagen, daar hij geene stoffelijke middelen bezit om aan dien druk weerstand te bieden; het geldt het hoofd van een der magtigste volken van Europa, den beheerscher van het grootste rijk der wereld.

De Israëlieten van Russiesch Polen waren voorheen niet tot de krijgsdienst verpligt, zoo min die van het oude koningrijk Polen als die, welke in de voormalige Poolsche gewesten wonen. In 1834 werd die uitzondering voor de Israëlitische onderdanen door den Tzar opgeheven. De Israëlitische bevolking van die gewesten, welke wij hier op het oog hebben, bestaat grootendeels uit handwerkslieden en neringdoenden, en telt ongeveer een milloen zielen. Kleermakers, wevers, looijers, bontwerkers, passementmakers en andere bedrijven, die een zittend leven noodzakelijk maken, vormen de groote meerderheid. Enkelen zijn paardenkoopers, geldwisselaars en tappers.

In Rusland vermenigvuldigen de Israëlieten snel; zij hebben de gewoonte de knapen op achttien- en de meisjes op vijftienjarigen leeftijd in het huwelijk te doen treden. Zij trachten zooveel mogelijk de echtgenooten onder aanverwanten, of altans in denzelfden stam, te kiezen, want velen hunner houden de oude stammen nog in eere. Uit deze wijze van trouwen en uit de zittende en ongezonde leefwijze komen in den regel zwakke en ziekelijke kinderen; de onzindelijkheid en het ongenoegzaam voedsel, waartoe de armoede het grootste getal dwingt, is oorzaak van vele huidziekten, welke de besmetting onder de bevolking brengen. Sommige uitwendige en walgelijke kwalen zijn onder hen bijna algemeen.

Ten einde aan het Keizerlijk besluit van 1834 gevolg te geven, vorderde men nu ook Israëlitische rekruten op, maar weldra leerde de ondervinding, dat op de honderd

dienstpligtigen er nauwelijks vijf geschikt waren voor den soldatenstand. Weldra volgde een voorschrift, dat men de toekomstige krijgslieden, die de Joden moesten leveren, zou kiezen onder de kinderen van acht tot tien jaar, en er werd besloten dat kazernen, scholen en hospitalen zouden worden opgerigt, waarin die kinderen op staatskosten opgevoed werden, tot dat hun jaren en ontwikkeling toelieten hen bij het leger in te lijven. Deze ukaze, die van de „vaderlijke" regering te St.-Petersburg afkomstig was, werd met die naauwgezetheid uitgevoerd, waarmede men in Rusland de bevelen van den autokraat opvolgt. Tien op de duizend werden van de Israëlitische gezinnen opgeëischt. Men make zich nu een denkbeeld van hun wanhoop. De rijken betaalden een zekere som voor vrijstelling, zoodat de maatregel alleen op de armen drukte.

Ziehier nu wat er verder met die kinderen gebeurt. Onder geleide van Kozakken worden zij op wagens naar de bestemde plaatsen gevoerd. Oude opgeheven kloosters, en de verbeurd verklaarde kasteelen der voormalige Poolsche edelen waren aangewezen om hen te ontvangen. De Russische popen, zoodra de kinderen daar aangekomen zijn, *doopen* hen bij indompeling, volgens den Griekschen ritus. Hunne verwanten, hun ouders, en geen hunner Joodsche vrienden of bekenden mogen hen volgen, of zelfs gemeenschap bij geschrifte of door bezoeken met hen onderhouden. Al naar hun bekwaamheden worden zij opgeleid en verder aangesteld. Meestal komen zij onder de werklieden der regimenten, of onder de muziekkorpsen; sommigen worden schrijvers bij de administratie; ja enkelen zijn zelfs als scheepsjongens op de oorlogsvloot geplaatst. Deze wet is nog niet afgeschaft, en indien men ze niet overal even streng toepast, is dit alleen een gevolg van de schraapzucht, die sommigen landvoogden een hoogen losprijs der Joodsche bevolking doet verkiezen boven de uitvoering der Keizerlijke ukaze.

Het is te verwachten dat de tegenwoordige Tzar eenige verzachting brengen zal in de geweldenarij, waaraan zijn Israëlitische onderdanen bloot staan; maar voor als nog bestaat de ukaze op dit punt onveranderd, en wordt op vele plaatsen van het rijk meedoogenloos uitgevoerd.

Hetgeen wij hier mededeelen komt trouwens niet eerst nu aan het licht. Reeds vele jaren geleden trok zij de aandacht van Europa. Dit kon ook wel niets anders. De Poolsche Joden verborgen zooveel mogelijk hun kinderen, of stuurden ze in het geheim naar Pruissen en Gallicie. Velen kwamen in Posen, te Thorn en te Koningsberg aan, ondanks de waakzaamheid der grensbeambten. Onder anderen werden eens een aantal Jodenkinderen naar den vreemde gezonden in kisten met luchtgaatjes voorzien, die op de grenzen als kisten met huisraad werden aangezien, behoorende aan Christen gezinnen, die verhuisden. Sommige liefdadige Christenen leenden hierin de Joden de behulpzame hand, en de nalatigheid of omkoopbaarheid der Russische grenswachters deed dezen list gelukken.

Dit feit, dat men thans geheel vergeten schijnt te hebben, gebeurde in 1844. Het trok de aandacht van een rijken Londenschen Israëliet, den heer Mozes Montefiore, schoonbroeder van den heer Rothschild. Hij ondernam een reis naar Rusland, bezocht zijn Poolsche geloofsgenooten, en verkreeg een gehoor bij Keizer Nikolaas, wien hij het beklagenswaardig lot zijner Israëlitische onderdanen levendig afmaalde. De Tzar ontving hem zeer beleefd, maar gaf schoone woorden in plaats van hulp. Hij verklaarde den heer Montefiore, dat hij verkeerdelijk ingelicht was. De Joodsche bevolking, zeide de Vorst, moest even goed krijgsdienst verrigten als zijn andere onderdanen, en wat den maatregel betreft omtrent de kinderen, waarover de heer Montefiore zich beklaagde, deze was, zeide de Tzar, een nieuw bewijs van zijn vaderlijke tederheid jegens zijn onderdanen van alle godsdiensten; want die kinderen werden opgevoed, verzorgd en gekleed op kosten des Keizers, die daarenboven voor hun toekomst zorgde. Buitendien beweerde de Tzar, dat zijn ukaze groote verligting schonk aan de arme Joodsche gezinnen, welke te veel kinderen hadden, die nu door den Staat tot nuttige burgers werden gevormd. Wat nu de godsdienst betrof, zoo waren, volgens den Tzar, de Joodsche gewoonten en wetten onbestaanbaar met de pligten van den soldatenstand, en als men de Joden uit hun onwetendheid en bijgeloof ophief tot de hoogte der godsdienst, die de Keizer en het Keizerrijk aankleedden, toonde men hun de begeerte van hen uit die verlaging te redden, waarin zij zuchtten. Na deze uitleggingen verkregen te hebben vertrok de heer Montefiore weder naar Londen, geheel overtuigd dat hij voor zijn ongelukkige geloofsgenooten niets kon uitrigten bij zulke beginselen van het hoofd des Staats.

Zouden nu de Israëlieten en hun voorsprekers, welke zich zoozeer in de bres stellen voor den jongen Mortara, niet veel edelmoediger handelen als zij den tegenwoordigen Tzar over zochten te halen de onmenschelijke ukaze zijns vaders af te schaffen en tegen de Russische wetgeving, die jaarlijks duizend kinderen met geweld doopt en aan hun Joodsche ouders ontneemt, de stemmen verheffen, welke zich allerwege tegen den Pau laten hooren?

Men schrijft ons:

„Het relaas van het gebeurde te Tubbergen over de benoeming van een' Katholieken onderwijzer, bevestigt onze ondervinding, dat zoodra een Katholiek, volgens wet en regt, een onderwijzerspostje, hoe gering ook, verkrijgt, sommigen hem dit niet alleen misgunnen, maar alles in het werk stellen, hetzij om het hem te ontnemen, hetzij om hem in eer of in bezoldiging te benadeelen.

„Zoo lang de openbare school nog maar een' Protestantschen meester heeft, zeide een voornaam Dominé, zoo lang blijft de geest der school Protestantsch. En daarom, onaangezien het besluit van 2 Junij 1842, werden *vroeger*, en onaangezien de wet van 13 Augustus 1857, worden *tegenwoordig*, waar de Katholieken slechts eene kleine of groote minderheid uitmaken, Katholieke onderwijzers, ondanks hunne afgelegde proeven van bekwaamheid, NOOIT gekozen.

„Domine Hattink c. s. zijn in ons land vreemdeling, wanneer zij niet weten, wat hier en daar in ons Holland al geschied is en nog geschiedt.

„Kennen zij de geschiedenissen van *de Beemster*, *Wassenaar*, *Schiedam*, *Nieuwdorp*, *Hazertswoude* enz. niet? Weten zij niet hoe daar dikwerf de meest bekwame onderwijzers, als zij Katholiek waren, geweerd zijn?

„Laten de in die zaak betrokkene onderwijzers eens van hunne bevinding gewagen, en men zal, bij alle gelijkheid voor de wet, moeten erkennen, dat er met bekwame en brave onderwijzers soms onheuschelijk wordt omgesprongen.

„De genoemde hulponderwijzer van der Hoven (Hoorn?) benoemd tot tweede klerk aan het ministerie van Binnenlandsche Zaken, is juist daarom, zegt men, tot tweeden klerk benoemd, om den gemeenteraad van Hazertswoude in de gelegenheid te stellen, na eene vijfjarige tegenkanting tegen besluiten van ministers, een Protestant tot onderwijzer te benoemen. En let wel op, de gewezene hulponderwijzer is benoemd tot tweeden klerk, nadat hij eerst bij het vergelijkend examen in de Haarlemmermeer als onbekwaam was afgewezen; dáár toch had men goed gevonden vóór het examen de kandidaten af te vragen: welke godsdienst zij beleden?

„Wij raden Ds. Hattink aan een beroep in Haarlems omstreken spoedig uit te lokken en aan te nemen. Want daar zoude hij gelegenheid vinden om over vrijgevigheid, in de zaak van 't onderwijs, lofredenen te houden. Immers de zeven vakaturen van onderwijzers in de openbare scholen (tijdens den Haarlemmer schoolopziener) ontstaan, werden allen door Protestanten vervuld en wel zes bij dispensatie van vergelijkend examen, terwijl bij de zevende te Haarlemmermeer het geval plaats vond, dat men vóór het examen vroeg, of de sollicitant Katholiek of Protestant was. Er waren twee Katholieken, die als onbekwaam weg gezonden werden. Ook te Lutjebroek zou hij kunnen vernemen, dat de schoolopziener, bijgestaan door een onderwijzer, den 24n November jl. tien sollicitanten tot 's avonds half elf uur (zegge half elf) bijna uitsluitend met schriftelijk werk bezig hield om tot de moreele overtuiging te komen, dat drie Katholieken de eer der nominatie onwaardig waren."

Naar men verzekert, is er zoo hier als te 's Hage en Rotterdam voor ongeveer 1200 aandeelen ingeschreven in de geldleening ten behoeve van de doorgraving der landengte van Suez. Men zegt dat te Parijs reeds het dubbel der tot dat einde gevorderde som, zou genomen zijn.

Een der geabonneerden van het *Weekblad van het Regt* deelt aan dat blad de volgende, voor het publiek belangrijke, herinnering mede: Art. 10 der wet van 5 Maart 1852 (*Stbl.* n° 45) luidt: „na verloop van vijf jaren, te rekenen van de dagteekening der *Staats-courant*, waarin de tweede aankondiging, voorgeschreven bij art. 8 is geplaatst, vervallen onherroepelijk aan den Staat alle de daarin vermelde erfenissen, welke inmiddels niet zijn aangevraagd, zoomede die, waarvoor ingeval van weigering van afgifte, geene regtsvordering zal ingesteld zijn."

In de *Staats-Courant* van 7 Julij 1854 (N°. 158) vindt men de in de wet bedoelde tweede aankondiging betreffende de voormalige momboir-kamer te Utrecht. Op den 7 Julij 1859 vervallen alzoo onherroepelijk aan den Staat de in die tweede aankondiging vermelde, en voor dat tijdstip niet opgevorderde erfenissen, van de voormalige momboirkamer te Utrecht afkomstig.

Het gemeente-bestuur van Zaltbommel heeft in een adres aan de Tweede Kamer zijne adhæzie te kennen gegeven aan het adres van den gemeenteraad van Utrecht, omtrent de verbinding van de noordelijke met de zuidelijke spoorweglijnen van Utrecht, over Culemborg en Zaltbommel op 's Hertogenbosch.

Ook zijn bij die Kamer ingekomen vier adressen hou-dende aandrang op spoedige afschaffing der slavernij i[n] de Nederl. West-Indische koloniën.

Door den minister van Oorlog is aan de komman-deerende officieren der 8 infanterie-regimenten de mag-tiging verstrekt, om aan eenige miliciens der ligting va[n] 1857, die thans bij die regimenten in aktiviteit zijn e[n] eerst met ult°. Julij van het volgende jaar in het geno[t] van onbepaald verlof zullen worden gesteld en wel aa[n] hen, die door hun gedrag en dienstijver uitmunten, de[n] graad van korporaal toe te kennen, alsmede het trak-tement, aan dien graad verbonden, voor zooveel dez[e] graad bij voormelde korpsen vakant mogten zijn.

Over het loopende dienstjaar zijn reeds vijf en twin-tig millioen gulden, door de Ned. Handelmaatschapp[ij] gestort, in 's Rijks schatkist gevloeid.

'S GRAVENHAGE, 3 Dec. Heden heeft aan het de-partement van Marine het vergelijkend examen plaat[s] gehad der jongelingen, die als scheepsklerk in 's Rijk[s] zeedienst wenschen te worden geplaatst.

— De hoofd- en verdere officieren van het Neder-landsch leger, aan wie in Sept. jl. door Z. M. een verl[of] naar Duitschland is verleend tot bijwoning der manœu-vres van het Xe Duitsche armeekorps hebben een versl[ag] van hunne bevinding van gemelde manœuvres aan de[n] Minister van Oorlog aangeboden.

— Naar men verneemt heeft dezer dagen een schei-kundig onderzoek plaats gehad van door sommige bak-kers verkocht wordend brood. Men wil weten, dat d[it] onderzoek vrij belangrijke rezultaten zou hebben opge-leverd, welke van dien aard zijn, dat naar men verze-kert, eenige bakkers, op grond van de wet van 19 Me[i] 1820, in regten betrokken zouden worden.

DELFT, 2 Dec. De prijzen der boter waren 1s[te] *f*kwal. *f* 56, 2de kwal. *f* 52 a *f* 54, 3de kwal. *f* 46 [a] *f* 51.

GOUDA, 2 Dec. De veemarkt schraal voorzien[,] alle soorten vlugger te verkoopen dan de vorige week[.] Schapen traag, vette varkens van 14 tot 16 cent d[e] 5 ons; magere iets vlugger.

Kaas *f* 20 a *f* 23.50 de 5 ons.

Goeboter *f* 0.86 a *f* 0.90. Weiboter *f* 0.76 a *f* 0.8[.] de 5 ons.

HOORN, 1 Dec. Boven onze haven heeft zich ee[ne] ijsbank geschoven, die de vele schepen welke bij ons bin-nengeloopen zijn, belet om uit te zeilen, evenmin a[ls] eenig schip nu binnen kan komen. Alle pogingen d[ie] reeds aangewend zijn, waren te vergeefs, zoodat me[n] genoodzaakt zal zijn een ijsbreker van Urk te doen kome[n] om eene opening in het opeengeschoven ijs te make[n]. Ook de stoomboot kon nog niet binnenkomen.

— 2 Dec. Op de markt alhier werden aangevoer[d] 110 stapels Kaas. Prijs: Kleine Gras *f* 26.

SCHOONHOVEN, 2 Nov. De weekmarkt werd dru[k] bezocht. Boter lager gestemd; door handelaren in d[it] produkt werd voor weiboter 70 c., voor roomboter 90 [c.] per N. ℔ besteed. Herfstkaas geldt van *f* 18 tot *f* 2[.] puike zomerkaas is geldig en wordt met *f* 22 tot *f* 2[.] betaald. Hennep, van de geelling of eerste pluk zij[n] slechts kleine partijtjes tot *f* 16 a *f* 16.50 verkocht e[n] geleverd. Omtrent de juiste gesteldheid en stemmin[g] van dit belangrijk produkt, kan nog weinig geze[gd] worden.

WORMERVEER, 2 Dec. Ter markt waren aange-bragt 16 stapels Kaas. Hoogste prijzen voor klei[ne] *f* 25¾, middelbare *f* 31 per 50 N. ℔.

PURMEREND, 2 Dec. Dezelfde prijzen werden hi[er] als boven besteed; de aanvoer was gering.

WINSCHOTEN, 4 Nov. Op het laatst gehoud[en] *Nederlandsch landhuishoudkundig kongres* te Nijmegen [is] besloten, dat het volgende Kongres te Winschoten [zal] vergaderen, en zijn tot Leden van het Bestuur benoem[d] de heeren: Dr. R. Westerhoff, te Warffum, Preziden[t.] G. A. Venema, te Winschoten, Vice-Prezident. C. Röm-lingh, te Westzaan, eerste Sekretaris. Dr. J. Bosma Tresling, te Winschoten, tweede Sekretaris. J. F. Zijlker te Nieuw-Beerta. T. Borgesius, te Oude Pekela. Mr. W. Woldringh, te Winschoten. Mr. B. Haitzema Viëtor, t[e] Winschoten. Mr. W. R. Emmen, te Winschoten. Jonk[h.] Mr. J. D. Lewe Quintus, te Winschoten, Thesaurier.

Het aldus zamengestelde Bestuur heeft bij deze de e[er] ter kennis te brengen van alle belangstellenden, d[at] het XVIde *Nederlandsch landhuishoudkundig kongres* [te] Winschoten zal gehouden worden *van Dingsdag den 2[.] tot Zaturdag den 25n Junij* 1859.

Ten einde ook dit kongres aan het groote doel „*be-vordering van de Nederlandsche landhuishoudkunde*" [te] doen beantwoorden, meent het Bestuur, dat het do[el-] matig mag geacht worden, dat het *programma* der wer[k-] zaamheden tijdig het licht zie.

In navolging van vroegere Kongres-Besturen, nee[mt] ook het Bestuur voornoemd de vrijheid, zich te wend[en]

tot alle Landhuishoudkundigen en Beoefenaren van den praktischen en wetenschappelijken Landbouw, met vriendelijke uitnoodiging tot inzending van zulke *Voorstellen* of *Vraagpunten*, die, tot het gebied van het Kongres behoorende, geacht kunnen worden een opzettelijk onderzoek van deskundigen waardig te zijn, hetzij in de vergaderingen van het Kongres, hetzij in die der Afdeelingen.

Het Bestuur verzoekt beleefdelijk de Voorstellen of Vraagpunten, *elk op een afzonderlijk papier geschreven*, te mogen ontvangen vóór den 15n Januarij 1859, onder het adres van den *tweeden Secretaris*, Dr. J. Bosman Tresling te Winschoten. Het uit tevens den wensch, dat de Inzenders, op wier verlangen Punten op het Programma worden opgenomen, deze op de vergadering van het Kongres of der afdeelingen persoonlijk komen ontwikkelen en toelichten.

BREDA, 1 Dec. Het afgeloopen examen der onderofficieren heeft weder daartoe geleid, dat 71 hunner tot 2de luitenants zullen bevorderd worden, terwijl 18, als niet aan alle vereischten voldaan hebbende, werden afgewezen. Van het 6de regement werden 14 benoemd en vijf ongeschikt geoordeeld. Het vorige jaar was voor de aspiranten gelukkiger, daar er toen slechts 2 onvoldaan heen gingen.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour.*:

PARIJS, 3 Dec. Graaf de Montalembert is in hooger beroep gekomen van het over hem uitgesproken vonnis. De *Moniteur* meldt dit en voegt er bij het protest van den veroordeelden tegen de hem verleende keizerlijke genade. De graaf verklaart nl. dat hij binnen den wettelijken tijd heeft geappelleerd; dat geene magt in Frankrijk tot dusverre het regt had genade te schenken van een straf die nog niet in het hoogste beroep is uitgesproken; dat hij (de Montalembert) gelooft aan het regt zijner zaak, en dus de gratie weigert.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Dec. De inteekenlijsten voor de doorsteking van de landengte van Suez zijn gesloten. In zooverre bekend is zou er voor honderd millioen franken zijn ingeschreven. In Frankrijk voor 40 millioen; en in de overige groote Staten naar evenredigheid.

Zij, die genegen mogten zijn de werkzaamheden voor het graven van het Suez-kanaal geheel of gedeeltelijk te ondernemen, moeten zich met hunne aanbiedingen voor den 15 December vervoegen aan de centrale administratie, plein Vendôme no 16 te Parijs.

— De *Pays* zegt, dat hij eindelijk ontdekt heeft welke de woorden zijn geweest van Koning Viktor Emmanuel, die tot zoo vele oorlogzuchtige geruchten hebben aanleiding gegeven. De volgende woorden namelijk zou de Koning van Sardinië tot kolonel Roland hebben gezegd, na eene revue van de Savooische brigade:

„Waarlijk, de houding dezer troepen behaagt mij buitengemeen; zij zien er zeer krijgshaftig uit. Dit troost mij, want mogt in deze of in de volgende lente een veldtogt geopend worden, dan zou ik op de goede gezindheid van het leger kunnen rekenen."

De mededeeling hiervan en het gerucht dat er te Milaan oproerigheden zouden zijn uitgebroken, hebben de beurs in een onaangename stemming gebragt.

— Het schijnt stellig dat het Israëlitiesch konsistorie den *Univers* in regten zal vervolgen wegens hoon in het bekende artikel over de zaak Mortara.

— Uit Napels wordt geschreven, dat de Vesuvius hier en daar scheurt en de voet van den kegel vol openingen of kleine kraters is, die gestadig lava uitwerpen. Als dit mogt aanhouden dan zou de groote kegel, die, naar men zegt, ontstaan is door de opeenstapeling der uitwerpselen van den volkaan, ligt een of anderen dag kunnen instorten, 'tgeen voor Resina en Portici, die er onder liggen, de vreeselijkste gevolgen zou hebben. Napels zou, als op verderen afstand, niets daarbij lijden. Men weet dat beide steden op aardstortingen zijn gebouwd, die Herkulaneum bedekken.

— Tijdingen uit Konstantinopel melden, dat de Sultan zijn vast besluit heeft te kennen gegeven, om het tegenwoordige kabinet met den minister van Marine, Mehemet Pacha aan het hoofd, te behouden. De uit Kandia ontvangen tijdingen zijn slecht. De houding der bevolking was steeds dreigend.

— Een zekere L..., vroeger kruidenier later lampenmaker had bankroet gemaakt en was arm geworden. Om aan geld te komen nam hij het volgende middel te baat. Hij rigtte een Maatschappij op onder den naam van: *Maatschappij van algemeene munt*, welke tot een waarde van 10 millioen franken drie soorten van muntpapier zou uitgeven en wel op de volgende wijze:

1°. De eigenaardige geldswaarde, door elk der aandeelhebbers uitgegeven naar gelang der grootheid zijner zaken en het getal aktiën door hem genomen, zou bestaan uit door hem onderteekende bons, waarbij hij zich verbindt tot de levering van eene bepaalde hoeveelheid koopwaar of voortbrengselen zijner fabriek.

2°. zou er een algemeene munt bestaan, door de Maatschappij ingevoerd om tusschen de aandeelhebbers koers te hebben;

3°. een algemeen muntpapier, ook door de Maatschappij ingevoerd, om den handel tusschen aktionnairs en die geen leden er van waren te vergemakkelijken. Dit muntpapier was het eenige dat met geld betaald werd. Als direkteur der maatschappij genoot L... eenige percenten op de zaken die gedaan werden, en verkreeg hierdoor een aanzienlijk inkomen.

De faam der dagbladen lokte de aandacht op deze onderneming. L... bragt een aantal kommissarissen in beweging, wie hij 10 tot 15 fr. voor elk aandeel gaf dat zij plaatsten, en om aan de zaak meer kracht bij te zetten werd het dagblad: *Journal de la Monétisation universelle* in de wereld gestuurd.

Daarin werd de ruilhandel op breede schaal besproken. Men beweerde dat die nieuwe munt aan den handel en industrie een buitengewone uitbreiding zou schenken, waarbij vooral de aandeelhouders zouden winnen. Uit behendig gemaakte berekeningen werd afgeleid, dat de aktiën van 30 fr. minstens 250 franken dividenten zouden opleveren. En om het algemeen vertrouwen te winnen gaf men voor, dat de administratie onder het opzigt van regeringslieden stond. Dit deed uitwerking en vele grondbezitters kwamen hun geld tegen papier inruilen. Alle klassen der maatschappij leverden haar kontingent, zoowel letterkundigen als kroeghouders, akteurs als schoenlappers, enz.

De meesten haastten zich om het bijzonder muntpapier uit te geven ten einde daarvoor algemeen muntpapier te ontvangen dat met specie betaalbaar was; maar men gaf hun slechts bons voor koopwaar en wanneer zij daarvan wilden gebruik maken waren de artikelen, die men vroeg, óf niet gereed, óf van zeer gemeene kwaliteit en tot de hoogste prijzen berekend. Aangezien de aktiën niet dadelijk opeischbaar waren, zoo draalde de direkteur steeds ze af te geven en wanneer men ze wilde hebben moest men tot regtsmiddelen overgaan.

Eindelijk, door veelvuldige aanklagten aangespoord, heeft de policie zich de zaak aangetrokken en het ingestelde onderzoek heeft bewezen, dat die onderneming op geen degelijke gronden steunde maar alleen schijn van bedrog had, ten gevolge van welk onderzoek het bureau der direktie verzegeld en de direkteur in hechtenis genomen is.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Dec. Luidens een militair weekblad zou er verlof zijn gegeven om vreemdelingen te werven voor de regimenten der Koningin, die daarin zouden worden ingelijfd in de verhouding van één vreemdeling op de 50 Engelschen. Deze maatregel schijnt een bewijs te zijn der behoefte, welke men aan soldaten heeft; immers had men Engelschen genoeg, de Horseguards zouden geen vreemdelingen in hun gelederen nemen. Tijdens den oorlog tegen Napoleon I nam men gaarne vreemdelingen in de koninklijke regimenten, doch langzamerhand verminderden deze tot zij eindelijk streng uit het Engelsche leger geweerd werden.

— De *Morning-Advertiser* berigt, dat er een voorbereidende vergadering is gehouden, bestaande uit vele geleerde geestelijken en leeken, met het doel om tot een herziening van de Anglikaansche liturgie te geraken. Men heeft bij die gelegenheid het feit onder de aandacht gebragt, dat de dienst, welke in de koninklijke kapel wordt verrigt, veel korter dan de gewone godsdienstoefening is.

Ook bij deze gelegenheid mag er op gewezen worden, dat dergelijke godsdienstige vraagpunten vaak staatkundige intrigues verbergen, en dat generaal Alexander en lord Ebury zich in deze zaak onderscheiden zoo wel door hun ijver als door hunne vijandigheid tegen de gezamenlijke Bisschoppen der Anglikaansche Kerk.

— In de *New-York Evening Post* komt een brief voor van een Hongaarschen uitgewekene, graaf Gurowski geheeten, die de twee bekende Russische demokraten, Alexander Herzen en Turgenew, die even als Gurowski te New-York leven, scherpe beschuldigingen naar het hoofd werpt. Hij verwijt die twee volksvrienden, van in het vrije Amerika te leven van het geld dat de verkoop hunner lijfeigenen hun heeft opgebragt. De Hongaar beweert, dat zij als orthodoxe demokraten verpligt waren geweest toen zij uit Rusland de wijk moesten nemen, hun boeren in vrijheid te stellen, in plaats van voordeel te trekken uit hun verkoop. Zulk een beschuldiging kunnen de Russische filantropen natuurlijk niet op zich laten rusten, en in een brief aan hetzelfde dagblad verklaren zij de beweringen van Gurowski voor logen en laster. Het werd tijd, want de Yankees begonnen een gevaarlijke verontwaardiging tegen de Russen te toonen, want de Russische lijfeigenschap is in de oogen dezer slavenhoudende natie een allerergerlijkste gruwel.

— De regering heeft eene officieele depêche openbaar gemaakt met berigten uit Bombay, loopende tot 9 Nov. De proklamatie, betreffende de overdragt van het Indische bestuur regtstreeks aan de Britsche Kroon, is op den 1n Nov. afgekondigd en heeft een zeer goeden indruk te weeg gebragt. De generaal Mitchel heeft eene schitterende overwinning op de muitelingen behaald in de nabijheid van Kurrai; 3000 man van het vijandelijk leger hebben ten gevolge daarvan de wapenen nedergelegd. Tantia-Topee, het bekende muitelingen-hoofd, heeft onderhandelingen aangeknoopt, ten einde te vernemen, welke voorwaarden hem zullen worden toegestaan, indien hij zich onderwerpt. Hij staat thans nog aan het hoofd van ongeveer 7000 opstandelingen, die echter alle bewijzen van moedeloosheid gaven. De rezident te Hyderabad heeft de muitelingen verhinderd zich naar die zijde uit te breiden. De veldtogt in Oude is geopend met de bestorming van Berwhas. Verscheidene andere vestigen zijn genomen. Beni Madho heeft de Engelsche troepen met 20,000 man aangestast in de nabijheid van Saurwa, maar is geslagen. 5000 muitelingen van Oude hebben te vergeefs beproefd Chuhrowdi stormenderhand in te nemen. Zurnah is geslagen en zijne troepen zijn uiteengejaagd; al zijne artillerie is bij die gelegenheid in handen der Engelschen gevallen.

BELGIE.

BRUSSEL, 2 Dec. In den *Précurseur d'Anvers* leest men, dat een Belgiesch schip, aan een Russiesch handelshuis verkocht, eerstdaags onder Russische vlag, beladen met verscheidene goederen, naar den Amur zal vertrekken.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		2 DEC.	a	4½ n.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.				
Nederl. Bank	4 ″		″		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64 3/16	″	64¼	64 3/16
Dito Dito	3 ″	75⅝	″	75 11/16	
Dito Dito	4 ″	98⅛	″	98¼	98⅛
Amortisatie-Syndikaat	3½ ″	92½	″		
Aand. Handel-Maatsch.	″	141⅞	″		
Oost-Ind. Leening	4 ″	98 1/16	″		
Aand. Holl. Spoorweg			″		
Leening idem	4½ ″		″		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ ″		″		
Maatschappij van Weld.	4 ″		″		
Belgie, Cert. Adm. B. Bk.	2½ ″		″		
Dito *Rothschild*	2½ ″		″		
Frankrijk, Certifikaten	3 ″		″		
Spanje, Obligatiën	1½ ″	30¼	″	30 5/16	
Dito	3 ″	46	″		
Dito Binnenlandsche	3 ″	41½	″	41⅝	41 9/16
Amortisable Schuld		10⅜	″		
Bewijzen Coupon		6¼	″	6 5/16	
Crediet Instel. bij *Prost & Co.*		87			
Portugal, Obligatiën	3 ″	46⅞	″	47	47
Dito 1856	3 ″	45⅝			
Uitgestelde					
Rusl., Obl. bij *Hope en Co.*	5 ″	106¼	″		
Dito bij idem 1828/1829	5 ″	104	″		
Cert. bij idem 1831/1833	5 ″	91⅞	″		
Dito bij idem 1840	4 ″		″		
Dito bij *Stieglitz*	4 ″	86	″		
Dito Nieuwe	4 ″		″		
Dito 5de Serie	5 ″	98	″		
Dito 1855, 6de Serie	5 ″	102 5/16	″	102⅜	102⅜
Dito Adm. te Hamburg	5 ″		″		
Dito dito te Londen	5 ″		″		
Dito dito dito	4½ ″	98⅞	″		
Inschrijv. in Assignatiën	6 ″		″		
Certifikaten van dito	6 ″	66¼	″		
Spoorweg-Aktiën	5 ″	80½	″		
Polen, Aand. 1835, fl. 500		157½	″		
Obligatiën	4 pCt.	81⅞	″		
Pruissen, Oblig.	4½ ″		″		
Aandeelen 1854	3½ ″	207½	″		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 ″	80½	″		
Dito dito	4 ″	63¾	″		
Dito Metalliek	5 ″	78 7/16	″	78½	78 7/16
Dito Rente Amsterdam	5 ″	87⅛	″	87⅜	87 5/16
Dito Nationale 1854	5 ″	78 13/16	″	78⅞	
Dito dito	2½ ″	39¾	″	39 13/16	
Weener Bankaktiën	ƒ	1108	″		
Dito Aand. fl. 250, 1839	″		″		
Dito dito ″ 250, 1854	4 pCt.	337	″		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen			″		
Napels, Cert. bij *L en B.*	5 ″		″		
Dito bij *Rotschild*	5 ″		″		
Denemarken, Obl. te Lond.	5 ″		″		
Dito	3 ″		″		
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5 ″	99½	″		
Dito 1839 van £ 100	5 ″		″		
Dito 1843 ″ ″ 100	5 ″	99⅛	″	99¼	
Dito 1852	4½ ″		″		
Sardinie	5 ″		″		
Peru, Geldl. 1854	4½ ″		″		
Dito te Parijs	″		″		
Ecuador, Oblig. 1855	1 ″	16	″	15	
Venezuela, dito 6 pCt. thans 3	″	[illegible]	″	41⅜	41⅝
Dito Uitgestelde		[illegible]	″	15⅝	15⅝
Grenada, Obligatiën	3½ ″	[illegible]	″	20⅝	20 5/16
Dito Uitgestelde		5 13/16	″	5⅞	
Mexiko, dito	3 ″	18⅜	″	18½	18½
Nrd-Amer. Ph. *Hope en C.*, Lt. A					
Dito dito	Lt. B				
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.		″		
Amerik. Bank-Aktiën			″		
Illinois Spoorw. Aandeelen			″		
Dito Oblig. Constr. Bons	7 pCt.	84½	″	84¾	
Louisiana	5 ″		″		
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5 ″	3 9/16	″	3⅝	

Handel-Maatschappij kontant 141¾; Russische Spoorweg doorgef. 243½, 244; Hypotheek 4½ pCt. 90⅜, Fr.-Oost. Spoorw.-Oblig. bij Hope 3 pCt. —.

Naar Zuid-Amerikaansche waren vooral de Venezuela's in bijzondere aanmerking en werden tot goed verhoogde koersen wederom afgenomen. Spaansche Coupon-Bewijzen mede iets aangenamer. Overigens weinig verandering.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt., Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 3½ pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	f 55 9/16	2/m. Livorno	f 39⅛
Zigt "	" 56⅛	" Napels	" 80¼
2/m. Bordeaux	" 55¼	3/m. Petersburg	" 1.70
½/m. "	" 55⅝	6/w. Weenen	" 113
3/m. Madrid	" 238	" Augsburg	" 35½
" Cadix	" 240	" Frankfort	" 99
" Sevilië	" 237	2/m. Hamburg	" 34 13/16
" Bilbao	" 237	Zigt "	" 35 1/16
" Lissabon	" 41	2/m. Londen	" 11.65
" Porto	" 41	Zigt "	" 11.72½
2/m. Genua	" 45¾	Rotterdam	" ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 2 Dec. België 2½ pc. 56.75g; 4½ pc. 99.75g; Metal. 82.50p; Nation. 83p; Spanje 1½ pc. 29.87½p; 3 pc. 42p.

PARIJS, 2 Dec. Rente kont. 4½ pc. 96.50, op tijd 3 pc. 74.20; Credit mobilier 1012; Fr.-Oost. Spoorw. 651; Spanje 1½ pc. 30⅝; 3 pc. 42¾; Rom. Leening 95½.

LONDEN, 2 Dec. Cons. 98; Braz. 5 pc. ——; 3 pc. Mexiko 20⅛; 4½ pc. Peru 93⅝; 3 pc. id. 75; 4½ pc. id. doll. bonds 80½; Grenada uitgest. 5¾; id. werkelijke 20⅞; 5 pc. Venezuela 42⅞; 2¼ pc. id. 16⅛; 5 pc. Port. 48; 3 pc. Spanje 47⅜; 1½ pc. id. 31; Amortiz. 6; Coupons 10, 4½ pc. Russen 103; 5 pc. id. 113¾; 2½ pc. Holland 66¾; 4 pc. id. 101; Illinois Shares 72; id. 7 pc. Oblig. 81; Sardinië 92exd.; Ecuador 17...

WEENEN, 2 Dec. Met. 5 pc. 85.80; Nat. 86.20; Bank-Aktiën 968; Noord-Bahn akt. 174; Credit Anst. 245; O.-Fr. Spoorw. akt. 263; Lomb. Venetiaans. 122.—; Nieuwe 100; Wissel op Londen 3/m. 10.22½; Goud 1½; Zilver —.

BERLIJN, 2 Dec. Stiegl. 5de serie 103¾; 6de id. 108⅜; Rusland 5 pc. 111½; Pruiss. Staats. 4½ pc. 100¼; Wissel op Londen 2/m. 6 th. 20⅝, Parijs 79⅞, Hamburg 151⅛, Amst. 142¼, Petersburg 98⅞, Diskonto 5.

HAMBURG, 2 Dec. Mexikanen 4⅜, Spanje 3 pc. 38⅞; 1½ pc. 28⅞, Rusland 5 pc. 106½, 4½ pc. —, Vereinsbank 97¾, Noord-Duits. bank 86½, Wissel op Londen 3/m. —.—; Amsterd. —.—, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 2 Dec. Metalliek 5 pc. 81⅜, Spanje 3 pc. 4.⅜; 1½ pc. 30, Wissel op Londen 117⅛, Weenen 120⅜, Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 4.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f 29,90	à —	Pruissische	f 34 11/16	à —
Napelsche	" —,—	" —	Spaansche	" —,—	" —
Div. in £	" 11,65	" —	Hamb. Russ.	" 34⅛	" —
Eng. Russen	" 11,65	" —	Russ. in Z. R.	" 34 7/16	" —
Fransche	" 55½	" —	Polen " P. R.	" —	" —
Belgische	" 55⅞	" —	" " Fl.	" 27	"

Coupon Mexiko 1 Jan. 1854 f 14⅜ à 14½.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIËN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,65 à 9,75
Oude Gerande Dukaten	" 5,50 " 5,60
Wigtige Souvereinen	" 11,65 " 11,75
" Pistolen	" 9,50 " 9,60
Stukken van 20 Franks	" 9,25 " 9,35

Baren Goud en Speciën à f 1442,60 per Ned. ℔ fijn 10 à 11 pc.

ZILVEREN SPECIËN.

Piasters per Stuk	f 2,55 à 2,60
Stukken van 5 Franks	" 2,33 " 2,36
Brabandsche Kroonen	" 2,65 " 2,70
Fransche	f 2,70 f 2,75
Pruissische Daalders	" 1,74 " 1,77
Zilver 1000 à 980	" —,— " —,—
" 900 " 700	f 104,20 à 105,—

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 2 Dec. Tarwe: 164/2 ℔ j. Hoogl. Kleefsche f 305; 164/2 ℔ n. dito f 300; 164/2 ℔ Bovenl. Ris f 295. — Koolzaad: puik Zeeuwsch gestort £ 72.

SCHIEDAM, 2 Dec. Rogge. Verkocht: 145/2 ℔ Archangel f 180 6/w.; 141/2 ℔ Reval f 202 6/w. — Gerst: 133/2 ℔ Zweedsche f 176 6/w. — Moutwijn f 13,—; Jenever f 18,50; Amst. Proef f 19,75 per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling f 2,— per ketel.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 3 December.

BEVALLEN (30 Nov.): C. Brugman, geb. Brinkman, Z.

OVERLEDEN (27 Nov.): J. Pasteuning, 69 j. - A. L. Rietsnijder, 5 m. — (28 Nov.): C. Hol. - C. F. van der Wal, geb. de Vries, 69 j. — (29 Nov.): M. Beudeker, wed. S. Ruetz, 72 j. - P. C. Brandt, geb. Kersting, 75 j. - W. C. Poelij, wed. J. W. L. F. Ippel, 70 j.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 2 Dec. Sandberg, voor wijlen Groeneveld Cadee, Vereeniging, Tjilatjap. - Roelfsen, Alphard, Livorno.
HELVOET, 2 Dec. Pompe, Hendrina, Batavia. - Van Marion, Maria Diederika, Batavia, l. v. Brouwershaven.

UITGEZEILD:

HELVOET, 2 Dec. Bordeaux (st.), Havre.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 3 December, in lading naar:

Keulen.	V. Ahlen, Cöln N°. 29.
	B. L. Casimir, Sara.
Duisburg.	J. H. Havens, Twee Gezusters.
Maintz.	J. Hammer, Mainz N°. 3.
Mannheim.	W. Boumeester, Carolina.
Urdingen.	D. J. v. Uden, Erkentelijkheid.
Dusseldorp.	F. Kusen, Niederrhein N°. 12.

Rijnhoogte ARNHEM, 2 December 11 p. 5 duim.
KEULEN, 2 " 7 vt. 3 "

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O.Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 6 December, des avonds ten vijf ure.

1. Huis, Tuin en Erve, Keizersgracht, X 529. — 2. Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Keizersgracht, LL 261. — 3. Boeren-Hofstede *Nooit Gedacht*, gem. Papenkop, aan den Papenkopperweg, groot b. 19.8683. — 4. Elf bunders, 72 roeden, 80 ellen Wei- en Hooilanden, als voren. — 5. Vier bunders, 48 roeden, 99 ellen dito's, als voren. — 6. Twee Huizen en Erven, O. Z. Achterburgwal, M 227 en 228. — 7. Huis en Erve, Bethanienstraat, K 156. — 8. Dito, Reguliersdwarsstraat, X 223. — 9. Huis, Achterhuis en Erve, Looijersgracht, GG 426. — 10. Huis en Erve, Raamgracht, C 442. — 11. Huis, Tuin en Erve, Haarlemmerdijk, UU 275. — 12. Huis en Erve, Jonkerstraat, N 126. — 13. Huis, Achterhuis en Erven, Palmstraat, QQ 823 en 822. — 14. Huis en Erve, Oostenburger-Middenstraat, T 106. — 15. Perceel Wei- en Hooiland, Amsterdamsche Vaart bij Sloterdijk, groot b. 1.5170.

Advertentiën.

(827) **Door verandering uit de Hand te Koop:** Eene van ouds gerenomeerde en in volle werking zijnde

HOEF- EN GROFSMEDERIJ,

welke meer dan 100 jaren bestaan heeft en thans nog een ruim burger bestaan oplevert, waarvan de volste bewijzen kunnen geleverd worden, in een der voornaamste dorpen van Zuid-Holland. Nader onderrigt te bekomen met *franco* brieven of in persoon aan het Bureau dezer Courant of bij J. DE CRAANE, Notaris te Warmond.

De Commissie voor de Spijskokerij der Vereeniging van den H. Vincentius a Paulo heeft de eer te herinneren, dat de eerste Uitdeeling van Gekookte Spijzen door haar zal plaats hebben Maandag 6 dezer. (828)

Meubelmakers, van goed zedig gedrag, die hun werk goed verstaan, kunnen vast werk bekomen bij M. A. F. REUSER te Utrecht. (826)

(776) Heden komt van de pers:

NIEUW GROOT WOORDENBOEK
DER NEDERLANDSCHE TAAL,

waarin alle gebruikelijke woorden opgenomen, hunne verschillende beteekenissen verklaard en, waar zulks noodig is, met voorbeelden gestaafd zijn. Een onmisbaar Handboek voor allen, die de Nederlandsche taal goed verstaan en zuiver schrijven willen; eene vraagbaak, zoo wel voor den Koopman als den Regtsgeleerde en den Geestelijke, den Ambtenaar als den Onderwijzer en zijn kweekeling, bij alle moeijelijkheden in de spelling, en het gebruik der woorden. Volgens de laatste en beste bronnen bewerkt door

D. BOMHOFF, Hz.

met eene voorrede van Dr. L. A. TE WINKEL.

Een lijvig groot-octavo boekdeel van 1218 in twee kolommen gezette bladzijden druks, prijs . . . f 15,60

UIT DE VOORREDE VAN DR. L. A. TE WINKEL: De Heer Bomhoff heeft getracht, door de zamenstelling van dit Woordenboek, in de dringendste behoeften te voorzien en is naar ons bescheiden oordeel, vooral indien men de hulpmiddelen, die hem ten dienste stonden, in aanmerking neemt, uitstekend geslaagd. Het werk mag in de eerste plaats vrij onledig heeten en overtreft in dit opzicht al het bestaande. Men ziet dit reeds met den eersten opslag aan het volumen en den compressen druk, alsmede aan het aantal woorden en woordverklaringen, die met een sterretje (*) geteekend zijn, hetwelk aanduidt, dat zij in de beide Taalkundige woordenboeken van Weiland niet gevonden worden.

LEYDEN. D. NOOTHOVEN VAN GOOR.

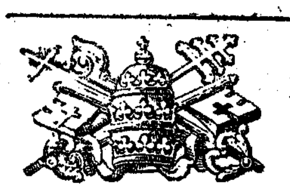

(82.

Bij **P. N. VERHOEVEN,**
te 's Bosch.
is voorhanden:

SOUVENIRS,

sur les quatre derniers papes et sur Rome pendant leur pontificat,

PAR

Mgr. le Cardinal WISEMAN.

Gr. vol. in-8° (502 pages) avec 4 portraits . f 2.50
☞ Dit werk kost in het Engelsch. . . . f 14.70

Is van de pers gekomen

DE TWEEDE DRUK VAN:

HET JUBILÉ VAN 1858.

Bevattende het Mandement van Z. D. H.

Monseigneur J. ZWIJSEN,

Aartsbisschop van Utrecht, enz.

BENEVENS EENIGE

GODVRUCHTIGE OEFENINGEN,

GESCHIKT OM HET WERK DER ZALIGHEID, IN HET JUBILÉ BEGONNEN, GELUKKIG TE VOLTREKKEN;

onder den naam van

MISSIE-VERBOND.

Een Boekdeeltje van circa 300 bladzijden in-32.
Prijs 20 Cents.

Ter perse:

MAAND VAN MARIA,

voor degenen, welke zich op het innerlijke leven toe leggen, of

HET LEVEN DER H. MAAGD,

den innerlijken Christen ter navolging voorgesteld.
Uit het Fransch.

LEVEN VAN DEN HEILIGEN JOSEPH

Bruidegom van de allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria, en Voedstervader van Jesus.
Uit het Fransch vertaald door een R. K. Priester.

DE TONG.

Door den Eerw. Pater J. HILLEGEER, S. J.

DE WEGWIJZER NAAR DEN HEMEL.

Door denzelfden.

LICHT EN TROOST DER ZIEL.

Door denzelfden.

Bij den Boekh. C. L. VAN LANGENHUYSEN is verkrijgbaar:

SOUVENIRS,

SUR LE QUATRE DERNIERS PAPES ET SUR ROME PENDANT LEUR PONTIFICAT,

PAR

Mgr. Cardinal WISEMAN.

Gr. vol. in-8° (502 pages) avec 4 portraits . f 2.50
Idem in het Engelsch . . . f 14.70

Sermons de Père Brydayne, 7 vol. f 5.25

Wordt met succes gedebiteerd:

SMEEKLIED

AAN DEN

H. WILLIBRORDUS,

APOSTEL EN PATROON DER NEDERLANDEN

EN

JUBELLIED

AAN

MARIA, ONBEVLEKT ONTVANGEN.

DOOR

P. VAN DER PLOEG, Pr.

(Afgedrukt uit het 4de Deel van de Levens van Gods Lieve Heiligen.)

Door het buitengewoon debiet is thans de prijs slechts 2 Cents.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.